Прамова дэпутата КІСЯЛЕВА К. В.

Таварышы дэпутаты! Прадстаўлены на разгляд і зацвярджэнне VI Сесіі Вярхоўнага Совета СССР дзяржаўны бюджэт Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік на 1940 год служыць яркім паказальнікам усё ўзрастаючай магутнасці совецкай дзяржавы, зноў дэманструе велізарныя перавагі соцыялістычнай сістэмы гаспадаркі над капіталістычнай, сведчыць аб нашым няўхільным руху ўперад да комунізма.

Бюджэты капіталістычных краін ужо даўно ператварыліся ў ваенныя бюджэты з велізарнымі дэфіцытамі. І толькі Совецкі Саюз мае моцны і ўстойлівы бюджэт, якому можа пазайздросціць любая дзяржава свету.

Новы бюджэт поўнасцю забяспечвае выкананне задач трэцяга года трэцяй сталінскай пяцігодкі, выкананне асноўнай эканамічнай задачы, пастаўленай XVIII з'ездам партыі. Таму, я падтрымліваю прапановы дэпутатаў аб зацвярджэнні дзяржаўнага бюджэта на 1940 год, з улікам паправак, унесеных Бюджэтнымі камісіямі Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

Па бюджэту 1940 года запраектыраван рост даходаў у параўнанні з 1939 годам на 26.488.149 тысяч рублёў. Аб'ём бюджэта, яго значнае павялічэнне яшчэ раз паказваюць усяму свету, якіх бліскучых перамог дасягнула наша краіна ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі, ва ўмацаванні абароннай магутнасці дзяржавы, у развіцці культуры і паляпшэнні дабрабыту працоўных мас. Мы дабіліся гэтых поспехаў, дзякуючы правільнай палітыцы партыі Леніна—Сталіна і совецкага ўрада, дзякуючы мудраму кіраўніцтву таварыша Сталіна.

Таварышы дэпутаты! З пачуццём глыбокага задавальнення і гордасці сустрэў народ прапанову ўрада аб асігнаванні на абарону краіны 57 мільярдаў рублёў. Старшыня Соўнаркома СССР і Народны Камісар Замежных Спраў Вячаслаў Міхайлавіч Молатаў у сваім бліскучым дакладзе аб знешняй палітыцы ўрада даў глыбокі аналіз міжнароднага становішча, якое абавязвае нас няўхільна праводзіць далейшае ўмацаванне абароннай магутнасці соцыялістычнай дзяржавы.

Асігнаванне 57 мільярдаў рублёў на абарону краіны дазволіць яшчэ больш узброіць нашу доблесную Рабоча-Сялянскую Чырвоную Армію і Ваенна-Марскі Флот і тым самым забяспечыць мірную працу

народаў Совецкага Саюза і народаў тых краін, якія не жадаюць ісці на паваду ў англа-французскіх падпальшчыкаў вайны.

Праект бюджэта, ізложаны ў дакладзе Народнага Камісара Фінансаў таварыша Зверэва, прадугледжвае значны рост асігнаванняў для ўсіх саюзных рэспублік. Дзяржаўны бюджэт Беларускай ССР на 1940 год выражаецца ў суме 2.114.612 тысяч рублёў, г. зн. параўнаўча з 1939 годам павялічваецца на 815 мільёнаў рублёў.

Пасля з'еднання беларускага народа ў адзінай дзяржаве ў саставе Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік тэрыторыя Беларусі і яе насельніцтва падвоіліся. Натуральна, што ўскладніліся і выраслі задачы арганізацыі гаспадарчага і культурнага будаўніцтва.

Вызваленыя народы заходніх абласцей БССР і УССР аднадушным галасаваннем 24 сакавіка 1940 года за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных прадэманстыравалі ўсяму свету сваю любоў і адданасць слаўнай комуністычнай партыі і вялікаму правадыру і настаўніку таварышу Сталіну. **(Апладысменты).**

Захопленыя выдатным прыкладам Совецкага Саюза працоўныя заходніх абласцей Беларусі актыўна далучаюцца да будаўніцтва соцыялізма, разгортваюць гіганцкую творчую работу па перабудове гаспадаркі на соцыялістычных пачатках. 20-тысячная армія рабочых і сялян будуе буйнейшую Днепра-Бугскую водную магістраль. Будуецца Днепра-Нёманскі-Огінскі канал, аднаўляюцца і ствараюцца дзесяткі новых прадпрыемстваў, рэканструіруецца Гродненскі веласіпедны завод з тым, каб давесці выпуск веласіпедаў да 50 тысяч штук у год. Будуюцца электрастанцыі, упарадкоўваюцца гарады, рэканструіруецца буйнейшая гумавая фабрыка былая «Ардаль», будуецца велізарны папяров-цэлюлозны камбінат у горадзе Гродна. Сяляне дзейна рыхтуюцца да першай большэвіцкай сяўбы. Найбольш перадавыя сяляне—беднякі і серадмякі арганізуюць калгасы. Назаўсёды пакладзен канец палітычнаму бяспраўю, эканамічнай адсталасці, нацыянальнай розні і заняволенню, насаджаўшымся ў Заходняй Беларусі былым польскім урадам. Назаўсёды пакладзен канец палітыцы польскіх каланізатараў, асуджаўшых працоўных беларусаў на голад і галечу, пазбаўляўшых іх права на працу, на асвету на роднай мове.

На тэрыторыі Заходняй Беларусі не было ні адной беларускай школы. Ва многіх паветах налічвалася да 80 процантаў непісьменных. Беларуская вёска не мела ні клубаў, ні кіно. На дзесяткі, а то і на сотні кілометраў не было ні аднаго ўрача, затое нярэдка сустракаліся вёскі, у якіх 90 процантаў насельніцтва хварэла туберкулёзам, а смяротнасць дзяцей да 7-гадовага ўзросту дасягала 50 процантаў.

У свой час незадачлівы польскі міністр Скульскі, адказваючы на скаргі ў сувязі з закрыццём амаль усіх беларускіх школ, цынічна заявіў: «Запэўняю вас, што праз 10 год у Польшчы нават са свечкай не знойдзеце ні аднаго беларуса». Але вышла так, што не праз дзесяць год, а ўжо праз шэсць месяцаў на тэрыторыі былой Польшчы не аказалася ні гэтага міністра, ні іншых польскіх правіцеляў. Што-ж датычыць беларускага народа, то ён, вызвалiўшыся ад паноў, з'еднаны ў адзінай совецкай дзяржаве, стаў на шлях радаснага, шчаслівага жыцця, на шлях соцыялізма.

Велізарны рост бюджэта Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі выходзіць з прынцыпаў ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі і сведчыць аб выключных клопатах партыі аб беларускім народзе. Дзяржава асігнуе мільярдныя сродкі на развіццё прамысловасці, сельскай гаспадаркі, культуры Беларускай ССР, на соцыялістычную перабудову народнай гаспадаркі заходніх абласцей рэспублікі, на павышэнне матэрыяльнага дабрабыту вызваленага народа.

Бюджэтам БССР на 1940 год прадугледжваюцца капіталаўкладанні ў народную гаспадарку заходніх абласцей у размеры 98,2 мільёна рублёў, у тым ліку: на развіццё паліўнай прамысловасці — 8 мільёнаў рублёў, мясцовай прамысловасці — 9 мільёнаў рублёў, лясной прамысловасці — 13 мільёнаў рублёў, тэкстыльнай прамысловасці — 10 мільёнаў рублёў. Працоўныя заходніх абласцей стараюцца ператварыць тэкстыльны Беласток у другое Іванава. Ужо ў гэтым годзе будзе выпушчана больш 10 мільёнаў метраў тканіны. Ствараецца шырокая сетка соцыяльна-культурных устаноў, 4 вузы, 30 тэхнікумаў і вучылішчаў. Уся дзетвара ахватваецца 7-гадовай асветай, адкрываецца 1.000 хат-чытален, 100 дамоў соцыялістычнай культуры, 101 машынна-трактарная станцыя. Для разняволення жанчыны і ўцягнення яе ў актыўны ўдзел у соцыялістычным будаўніцтве арганізуюцца сотні дзіцячых садоў і ясляў. Карэнным чынам перабудоўваецца і паляпшаецца медыцынскае абслугоўванне працоўных.

Таварышы дэпутаты! Дзяржаўны бюджэт БССР на 1940 год адкрывае шырокую перспектыву развіцця народнай гаспадаркі і культуры рэспублікі. На патрэбы гаспадаркі асігнуецца 488 мільёнаў рублёў, на культурныя і соцыяльныя мерапрыемствы — 1,347 мільёнаў рублёў, або 63,7 проданта ўсяго бюджэта. Ажыццяўленне гэтых мерапрыемстваў, нармальнае і бесперабойнае фінансіраванне іх будзе цалкам залежаць ад поўнага і своечасовага выканання даходнай часткі бюджэта.

Усе мы і, у першую чаргу фінансавыя органы павінны пры выкананні даходнай часткі бюджэта ўлічыць меўшыяся ў 1939 годзе недахопы. Даныя мінулага года паказваюць, што мы яшчэ далёка недастаткова змагаемся за выкананне даходаў і мабілізацыю рэзерваў, якія мае народная гаспадарка. Хоць план дзяржаўных даходаў у 1939 годзе быў выканан на 110,4 процанта, што дало ў бюджэт звыш 200 мільёнаў рублёў дадатковых сродкаў, аднак у прамысловасці асталіся вялікія нескарыстаныя рэзервы. План мабілізацыі сродкаў насельніцтва ў чацвертым квартале 1939 года аказаўся невыкананым.

У 1940 годзе мы павінны забяспечыць і забяспечым выкананне даходнай часткі бюджэта. Трэба звярнуць самую сур'ёзную ўвагу на мабілізацыю ўсіх рэзерваў, на выяўленне новых даходных крыніц і асабліва на выкананне плана мабілізацыі сродкаў насельніцтва.